

Навчання і розвиток персоналу	<ol style="list-style-type: none"> 1. Залучення працівників до процесу навчання без адміністративних зусиль. 2. Розвиток у персоналу softskills: об'єднання співробітників загальною ідеєю; залучення до командної роботи; виявлення та розвиток лідерських якостей у працівників. 3. Засвоєння певної послідовності дій (аж до автоматизму), формування правильної поведінки. 4. Використання ігрових методик при формуванні кадрового резерву.
Корпоративна культура та внутрішні комунікації	<ol style="list-style-type: none"> 1. Формування комунікативних навичок. 2. Розвиток дружніх взаємин у колективі. 3. Зменшення кількості конфліктів в організації. 4. Прищеплення цінностей компанії.

Джерело: розроблено авторами.

Таким чином, результатом використання гейміфікації в HR-менеджменті є підвищення рівня продуктивності праці в компанії.

Список літератури

1. Вербак К., Хантер Д. Вовлекай и властуй: Игровое мышление на службе бизнеса. М.: Манн, Иванов и Фербер, 2015. 100 с.
2. Мостова А. Д. Поняття гейміфікації та її роль у маркетингу. *Європейський вектор економічного розвитку*. 2018. № 1 (24). С. 96-106.
3. Бурачек І. В., Ніколайчук Ю. Ю. Теоретичні та методичні аспекти впровадження гейміфікації на підприємстві. *Приазовський економічний вісник*. 2019. Вип. 3(14). С. 153-159.
4. Кизименко К. Гейміфікація як сучасний інструмент розвитку бізнесу. Сучасні підходи до управління підприємством: VIII Всеукраїнська наук.-практ. конф. з міжнародною участю. 2017. С. 20. URL: <http://conf.management.fmm.kpi.ua/proc/article/view/99806>

УДК 378.147.091.39:316

Хахула Л.П., канд. пед. наук

Хахула Б.В., асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

Впровадження нетрадиційних методів навчання під час викладання дисципліни "соціологія"

У статті досліджено нові підходи щодо активізації повсякденного знання в аудиторії в процесі викладання соціології, його удосконалення, а також і модернізації в загальній системі освітньої діяльності, і на цій основі виявлення та поширення даного позитивного досвіду в сучасному закладі вищої освіти.

Ключові слова: нетрадиційні методи навчання, гуманістичні сторони викладання, активізація пізнавальної діяльності, освітня парадигма, проблемне навчання.

Зміна парадигми вищої освіти, рух від викладання до учення, тобто побудова схеми і методів освітнього процесу, в центрі якого знаходиться

студент, а головним завданням бачиться зміна параметрів мислення студента, має, на наш погляд, глибокі підстави. Ці зміни обумовлені специфікою сучасної соціокультурної ситуації та наслідками, у тому числі особливостями положення науки в сучасному суспільстві, насущними проблемами самої освіти і змінами в студентській мотивації до навчальної та пізнавальної діяльності й пов'язаними з ним особливостями відношення студентів до викладача. Кожен з викладачів стикається в повсякденній роботі з проблемами, що викликаються цими процесами, по-своєму їх усвідомлює й будує свою стратегію професійної поведінки в цьому контексті. Нижче ми пропонуємо варіант концептуалізації цих процесів і ним зумовлену стратегію викладацької діяльності в контексті соціологічної освіти.

Таким чином, вибір даної проблематики зумовлений потребою у дослідженні її з метою розробки нових підходів щодо активізації повсякденного знання в аудиторії в процесі викладання соціології, його удосконалення, а також і модернізації в загальній системі освітньої діяльності, і на цій основі виявлення та поширення даного позитивного досвіду в сучасному закладі вищої освіти.

Освітня парадигма і методичні технології, за допомогою яких вона реалізується, значимі не лише в масштабах освіти як соціального інституту. Тут ми маємо справу з формуванням у молодих людей (наших студентів) принципів мислення, світосприймання, а через них – із самою соціальною реальністю, її майбутнім. Прагнучи відповісти на питання, як відійти від одноманітного сухого слова до образу, як підняти досвід повсякденності, досвід здорового глузду, який вже є у студентів, як зробити наше спілкування з ними невиснажливим, цікавим, що захоплює і викладача, і студентів, а при цьому і реалізовувати завдання освоєння соціологічних знань, ми спостерігаємо, фантазуємо, винаходжуємо форми спілкування, приклади та ілюстрації, завдання тощо.

У процесі викладання у вищій школі найголовніше місце займає виклад матеріалу у формі лекцій. Як зробити лекцію одночасно інтелектуально насиченою і простою для сприйняття, як, викладаючи матеріал, зберегти індивідуальний авторський стиль, як пожвавити сухі наукові істини та надати їм живу цікаву форму? Ці та інші питання можна вирішити, використовуючи таку нетрадиційну форму викладу навчального матеріалу, як есе. Саме до цієї форми викладу матеріалу часто звертаються соціологи, осмислюючи важливі положення теорії, в пошуках відповіді на складні проблеми соціального буття.

Важливе місце займає розділ, присвячений роботі з понятійним апаратом науки, що пояснює вплив такої навчальної діяльності на формування наукового мислення студентів та необхідністю залучення їх в процес розвитку термінологічного апарату соціології. Вивчення понятійного апарату науки слід розглядати як важливий момент проблемного навчання, який дозволяє бачити динаміку розвитку самої науки.

Найважливіше значення повинно приділятися такому питанню, як діалог та його місце в розвитку наукового спілкування та активізації творчих моментів в освітньому процесі. Центральна ідея – знайти можливість збагатити навчальний діалог в процесі викладання соціології тими методами і прийомами, якими сьогодні багата наукова література, що аналізує ці проблеми.

Характеристика соціологічного практикуму дається із врахуванням орієнтації на якісні методи одержання інформації та визначає різноманітність конкретних прикладів та їх значення для методики викладання.

Всі ці питання використовуються задля вирішення завдання підвищення культури методичної організації освітнього процесу, необхідності розвитку творчих можливостей викладачів і здобувачів вищої освіти в процесі сумісної діяльності.

Ще одним чинником, що обумовлює зміну освітньої парадигми і методичних технологій у викладанні соціології, на наш погляд, є зміна відносно самої соціології до повсякденного знання і повсякденності. Так З. Бауман в своїй роботі «Філософські зв'язки і потяги Постмодерністської соціології» говорить про розум законодавчий і розум інтерпретативний, про те, що соціологія в сучасному світі повинна позиціювати себе по-новому. Вона повинна стати «інформативним, систематичним коментарем в пізнанні повсякденного життя, коментарем, який розширює його пізнання».

Тепер перейдемо безпосередньо до методів активізації повсякденного знання студентів, яких ми використовуємо при викладанні курсу соціології (для несоціологічних спеціальностей), соціології культури, соціології масової комунікації тощо. Конкретні методичні прийоми розрізняються залежно від мети, яку ставить перед собою викладач, формату спілкування з аудиторією (лекція, семінарське заняття, самостійна робота студентів в аудиторії або поза нею тощо), характеру аудиторії (кількість присутніх на занятті студентів, їх спеціальність, їх «стаж» навчальної діяльності, гендерна структура і так далі), а також безлічі інших чинників, що не завжди піддаються класифікації, наприклад, час, переживані суспільно-політичні події, проглянуті недавно фільми тощо. Сам пошук ілюстрацій, провокуючих тез, питань, варіантів завдань і тих значимих для повсякденного життя аудиторії явищ і подій, до яких вони посилають, – це творчий, вільний, часто інтуїтивний, не завжди передбачуваний процес. Він багато в чому обумовлений особою викладача, його власними перевагами та інтересами. І це, на наш погляд – переваги такого підходу до викладання, оскільки наше спілкування із здобувачами вищої освіти завжди «обличчям до обличчя», не залежно від розмірів аудиторії.

У різних питаннях методики викладання найбільшу увагу ми привертаємо до діалогу викладачів і здобувачів вищої освіти. Тим самим враховується рефлексія аудиторії на використання нових активних методів навчання, мета яких – розкрити принципи і способи реалізації свіжого погляду на методику викладання (взагалі, і соціології зокрема) як самостійну

наукову дисципліну, комплекс прийомів і способів передачі знань у процесі спілкування викладача і здобувача вищої освіти.

Тяжко провести межу між традиційними і нетрадиційними методами у викладанні соціології, як і не можна поставити знак дорівнює між навчально-методичними підходами різноманітних соціологічних шкіл. Наша уява про нетрадиційні методи базується на результатах узагальнених тут локальних педагогічних експериментів, що дають критерії науковості та ефективності.

У підсумковому заліковому завданні з курсу ми часто використовуємо творче есе, яке головною своєю метою має перевірку якості засвоєння студентами категоріального апарату соціології, передбачає застосування соціологічних понять і концепцій до аналізу реальних або вигаданих соціальних ситуацій і може бути виконано в різних варіантах. Це свого роду зворотній зв'язок з аудиторією, і спирається він також на завдання з інтерпретації. Наприклад, завдання ставиться таким чином: використовуючи соціологічні поняття, проінтерпретувати подію з власного життя. Інший варіант підсумкового завдання – це есе про проблему соціального життя. Тема вибирається самостійно, і здібність проблемного підходу до реальності в даному випадку заохочується.

Процитуємо декілька цікавих тем есе, в яких змогли реалізуватися поставлені завдання: «Жінка за кермом», «Шлюби між нашими жінками та іноземцями», «Неформальні об'єднання молоді: рольові ігри», «Революція і прогрес суспільства», «Родинні стосунки в моєму житті», «Різні види кохання – яке ж вибрати?», «Цінності матеріальні і духовні», «Проблеми гумору в освіті», «Нелюбов до суспільства», «Соціологія і світ музики: природа музичних переваг людини», «Життя як цінність: люди-ризик».

Аналізуючи надалі тексти отриманих робіт, ми виявили, що, не дивлячись на первинний опір, для здобувачів вищої освіти використовувати соціологічну термінологію в аналізі подій життя досить нескладно і цікаво. Такі поняття, як особа, соціалізація, конфлікт, інтереси, в групі легко знаходять своє місце в цій саморозповіді. Але така робота має і особовий сенс, оскільки дає молодій людині змогу для розповіді про свої проблеми (повторюся, ми працюємо з першокурсниками): про труднощі адаптації в чужому місті, про проблеми в спілкуванні із сусідами по гуртожитку, про суб'єктивно переживану несправедливість, дискримінацію, про те, що таке справжній друг, будинок, сім'я. Таке завдання, на наш погляд, підводить до думки про те, що ти не самотній у своїх переживаннях, у своїх проблемах, що їх можна і потрібно не лише переживати, але і осмислювати.

Методи, які ми використовуємо, сприяють творчій розкутості, дають додаткові можливості для прояву гуманістичних сторін викладання, для посилення евристичної спрямованості матеріалу, створюють додаткові умови для рефлексії, додаткові форми наукового контакту викладача та аудиторії.

Все більшу роль сьогодні відіграє комп'ютеризація, Інтернет та розвивається дистанційне навчання. Все це збагачує методику викладання соціології, але й визначає нові труднощі та проблеми.

Список літератури

1. Берденникова Н.Г., Меденцев В.И. Организационное и методическое обеспечении учебного процесса в вузе. Санкт Петербург: Д.А.Р.К., 2006. 158 с.
2. Зиновкина М. Вузовский педагог XXI века. // Высшее образование, 1998. № 2. С. 12-19.
3. Ляудис В.Я. Методика преподавания социологии: Учебное пособие. 4-е изд., испр. и доп. М.: УМК «Социология», 2003. 309 с.
4. Нетрадиционные методы преподавания социологии / А.Н. Горбач, И.Д. Ковалева, О.А. Редько, Ю.Г. Сорока: Учебное пособие // Под ред. И.Д. Ковалевой. Харьков, 2001. 328с.
5. Покровский Н.Е. Преподавание социологии в университетах и колледжах США. Социологические исследования. 1991. № 10. С. 7-11.

УДК 351/352.08:328.185

Арбузова Т.В., Панасюк В.І., кандидати екон. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

Формування та реалізація антикорупційної політики у сфері публічної служби

Розглянуто зміст, складові, функції, методи формування та реалізації антикорупційної політики у системі публічної служби. Обґрунтовано необхідність застосування дієвих антикорупційних інструментів з урахуванням кращих зарубіжних практик.

Ключові слова: корупція, антикорупційна політика, органи публічної влади, публічна служба, антикорупційний інструмент.

Корупція має виключно негативний зміст, багатоманітний перелік наслідків якої головно можна окреслити як викривлення публічної політики, підрив довіри до здатності публічної влади служити інтересам суспільства, що власне є основним покликанням цієї інституції. Термін «політика» має ряд тлумачень, зокрема, це і сфера суспільної діяльності, і напрям (засада), за яким така діяльність здійснюється. Вимогою сучасного розвитку світової та національної економіки стало те, що антикорупційна політика є (має стати) складовою суспільної діяльності, одним із її пріоритетних напрямів, що формуватиме ставлення у соціумі до цього явища та лінію поведінки влади стосовно нього. Антикорупційна політика у сфері публічної служби як складова антикорупційної національної політики є системою легалізованих цілей, принципів, функцій, завдань, методів, інструментів діяльності держави щодо організації та регулювання процесів попередження й протидії корупції в органах державної влади та місцевого самоврядування.

Формування політики запобігання та нейтралізації корупції – це розробка механізму її функціонування, визначення сукупності й